

BULLETIN

PRO PRISLUSNIKY CSL. STRANY LIDOVÉ (KRESTANSKO-DEMOKRATICKE) V EXILU

PAMÁTKA MRTVÝCH .

Je povinností živých , aby chránili památku mrtvých proti tomu, aby jí bylo zneužíváno k ostouzení nepohodlných živých . Aby se malí živí nemohli schovávat za velké mrtvé, je třeba říci pravdu o Ing. Dr. R. Sochorcovi, tak jak ji známe my, kteří jsme byli jeho blízkými osobními přáteli a byli s ním téměř v denním styku buď v Uherském Hradišti, v Brně, nebo v Praze.

Rostislav Sochorec byl členem širšího výkonného výboru Československé strany lidové, který ponechal jemu samému k rozhodnutí, zda chce zůstat dále členem Ústavodárného národního shromáždění v Praze nebo rady Zemského národního výboru v Brně. On sám dobře věděl a uznával, že obě místa nemůže zastávat trvale, neboť ho to duševně vyčerpávalo tak, že to odnášelo jeho zdraví. Radil se proto dlouho se svými přáteli, jak se rozhodnout . Jedna věc mu byla jasná : V pražském parlamentě bylo dost spolupracovníků, kteří mohli pokračovat v boji za práva křesťanských zemědělců, zatím co v brněnském Zemském národním výboru neměl nástupce pro svůj rozsáhlý a stále rostoucí zemědělský referát . O tom, že významnější a bezpečnější je jeho posice v parlamentě, ho marně přesvědčovali v Praze všichni zemědělství poslanci strany, zejména Ing. Dr. Š. Benda a zvěčnělý Stanislav Broj. Víme také, že Dr. Klimek nikdy nenaléhal na Ing. Sochorce, jak se má rozhodnout. Na Moravě přesvědčovali Sochorce jeho blízcí spolupracovníci a osobní přátelé Dr. B. Bunža a Dr. A. Rozehnal .

Když všechno bylo marné, byla svolána schůze čelných reprezentantů ČSL z Moravského Slovácka do Strážnice, kde opět důvody všech vyzněly v tom smyslu, aby Sochorec zůstal v pražském parlamentě. Rostislav Sochorec byl dojat naší snahou, avšak ohlásil své pevné rozhodnutí, že zůstane přec jen v Brně. Jako hlavní důvod uváděl, že nemá nikoho, kdo by ho mohl nahradit na ZNV , kde by vznikly nebezpečné škody pro celé hnutí křesťanských zemědělců na Moravě, kdyby odešel, aniž by si vychoval svého nástupce.

Rostislav Sochorec měl tak rád své moravské zemědělce, že se sám pro ně obětoval. Dosvědčením této pravdy chceme chránit Sochorcovu velkou a čestnou památku proti snižování jeho velké oběti.

Ing. Dr. Štěpán Benda
Dr. Bohumír Bunža
Dr. Alois Rozehnal

(Originál tohoto prohlášení byl zaslán J.M. Ambroži L. Ondrákovi s laskavou prosbou o uveřejnění v nejbližších číslech Národa a Katolíka.)

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Zastupitelstvo RSC koná svou řádnou schůzi ve dnech 25. a 26. září v New Yorku. Všechny pokusy o dohodu mezi oběma skupinami v Radě ztroskotaly a situace zůstává tak, jak byla vyličená v posledním čísle našeho Bulletinu pod nadpisem Zavěrečné slovo. O průběhu a výsledku zasedání přineseme podrobnou zprávu v příštím čísle.

x x x

Dr. Alois Rozehnal resignoval na členství ve výkonném výboru RSC a na jeho místo byl zvolen Ing. Dr. Štěpán Benda. Změna se stala na návrh Dr. Rozehnal a s úplným souhlasem ostatních vedoucích představitelů ČSL v Radě.

x x x

Členy zastupitelstva RSC reprezentující naše hnutí jsou Dr. Š. Benda, Dr. B. Bunža, J. Chomutovský, F. Desenský, Dr. A. Klimek, J. Nermuť, Fr. Novotný, J. Pavlík, Dr. Pecháček, J. Podlena, Dr. Procházka, J. Renner, Dr. A. Rozehnal.

x x x

SHROMÁŽDĚNÍ EVROPSKÝCH UJAŘMENÝCH NÁRODU.

Ve dnech 20. a 21. září sešli se v New Yorku exiloví representanti porobených evropských národů, aby v sousedství Spojených národů a u příležitosti jejich zasedání porokovali o svých společných problémech a projevíli tak pravou vůli svých národů. Demokratičtí representanti komunisty porobených národů vyjádřili svou vděčnost svobodným národům zastoupeným v generálním shromáždění S.N. za jejich usilí o zachování principů vtělených do Charty Spojených národů a apelovali na ně, aby učinily všechna potřebná opatření, aby základní principy Charty byly také respektovány v porobané části Evropy.

Shromáždění bylo velkou mezinárodní událostí, komentovanou v americkém tisku a přenášenou do Československa a jiných zemí za Železnou oponou rozhlasovými stanicemi Svobodná Evropa a Hlas Ameriky. Shromáždění zvolilo několik pracovních komisí obdobných s komisemi ve Spojených národech: Generální komisi, politickou, informační, hospodářskou, sociální a právní. Československo bylo reprezentováno 16člennou delegací Rady svobodného Československa, v níž za naše hnutí byli Dr. A. Procházka a Dr. A. Rozehnal. Do jednotlivých komisí byli jmenováni z našich reprezentantů Dr. Rozehnal do komise sociální a Dr. R. Šturm do komise informační a zvolen jejím místopředsedou.

Křesťansko-demokratická Unie střední Evropy byla reprezentována 4 člennou delegací, v níž za ČSR byl Dr. B. Bunža, který byl též jmenován do komise politické a zvolen jejím sekretářem.

Podrobnou zprávu o průběhu a práci Shromáždění porobených evropských národů podáme v příštím čísle Bulletinu.

x x x

Z KŘESŤANSKO-DEMOKRATICKÉ UNIE STŘEDNÍ EVROPY.

Informovali jsme o tom, že t.zv. křesťansko-demokratické hnutí B. Chudoby podalo přihlášku do Unie a že přihlašovatelé byli odkázáni výkonným výborem Unie, aby kontaktovali československou skupinu vedenou Dr. Procházkou a s ní se dohodli. Na tuto výzvu poslal p. Karel Hruša a p. Josef Kalvoda dne 17. září dopis Unii, jehož podstatnou část citujeme v původním znění:

..The Executive Committee of our organization decided that we shall not get in touch with the Czechoslovak Christian Democratic Group in the CDUCE headed by Dr. Prochazka, for those reasons:
The Czechoslovak Christian Democratic Group in the CDUCE in reality is not a Christian Democratic one. No one Christian Democratic Party did exist in Czechoslovakia. One branch of the Czechoslovak People's Party at the present time officially supports the Communist regime in Czechoslovakia, and the other branch of the Czechoslovak People's Party in exile, headed by Dr. Prochazka, supports the socialists, as we could see in Washington on the Conference for Peace through Liberation on the November 5-6, 1953.

This group does not represent the Christian Democratic trend in our nation both at home and in exile, but represents a trend of pro-marxian Catholics. The Mr. Prochazka's group publicly defends the Kosice-Agreement that is a Marxist program, and this is a proof for our assertion.

On the other hand we are a political movement with central, aerial and local organizations, and our programme is based on the Christian-Social Doctrine. We respect the right of self-determination of the other rights, and we want to have friendly relations with all the nations in the Central Europe.

In the so-called Christian Democratic Group are a few heavy collaborators with the Communists. Dr. Prochazka himself was a member of the semi-Communist Government in Czechoslovakia during the years 1945-48. His signature is on the Kosice-Agreement. By the virtue of this agreement were abolished human rights, freedom and democracy in Czechoslovakia.

Mr. Prochazka is co-responsible for the inhuman expelling of the Sudeten Germans and Hungarians from Czechoslovakia. He is co-responsible for the abolition of the free Church-schools and the confiscation of Church property in Czechoslovakia that came about during the time of the presence of Dr. Prochazka in the Czechoslovak government. The concentration camps, the forced labor camps and camps for expellees were in Czechoslovakia under this government, too. Many of our members are former political prisoners who were persecuted by the Communists for their religious and political belief. We are the political movement with clean record, and our members are people with clean hands.-- But we cannot say that about people around Mr. Prochazka.... And for those reasons we cannot follow your advice.

According to the Constitution of the CDUCE an ordinary member represents a Christian Democratic trend in one country or state, people or nation (Article 3, point 1)
As we have stressed above the Mr. Prochazka's Group does not represent a Christian Democratic trend at all. They don't proceed from the Christian world-wide conception but they take for the highest value and the proceeding point the conception of the undivided Czechoslovak state and the Czechoslovak nation. By this argument they are getting into conflict with the Christian-Social Doctrine. (Mit brennendes Sorge": Who race or nation or state...etc)...

(K tomuto dokumentu neslušnosti a zraždy podotýkáme jen, že Karel Hruša byl členem delegace ČSL na posledním kongresu Křesťansko-demokratické Unie v březnu minulého roku, uznával Dr. Procházku jako vedoucího čs.křesťansko-demokratické skupiny a volil jeho a "lidi kolem něho" za funkcionáře Unie .)

ZPRÁVY O NAŠICH MLADÝCH .

Pěkného studijního úspěchu dosáhla ve Švýcarsku Olga Řeháčková, bývalá funkcionářka Klubu Lidových Akademiků v Brně. Stala se inženýrkou na Vysoké škole lesnické v Curychu. Je vůbec první ženou, jíž byl ve Švýcarsku udělen tento diplom . Olga Řeháčková přijela před nedávnem na emigrační visum do Spojených států.

x x x

Jan Kolár, bývalý místopředseda právnické sekce KLA v Praze podnikl se svojí manželkou několikaměsíční turné Evropou a Spojenými státy . Pracuje již 5 let jako podnikatel ve francouzském Kamerunu .

. x x x

Jan Renner byl znovu zvolen ústředním výborem sekce mladých Křesťansko-demokratické Unie Střední Evropy za I. místopředsedu této organizace. Novým předsedou po Dr. Dimitriji Pavlišťovi a J. Rennerovi a Maďaru A. Raksanyim byl zvolen Litevec Adolfas Venskus.

x x x

Šťastný útek z Jáchynova a příchod do exilu Felixe Uhla byl signálem ke zvýšené činnosti a spolupráci mezi mladými křesťanskými demokraty . Několik jich přijelo z Kanady k poradám o příštích úkolech mladých zejména na poli kulturním a sociálním a politickém. V nejbližší době přijedou do New Yorku Richard Hartman z Montrealu a Václav Hyvnar z Clevelandu . Z Austrálie se přihlásili k další práci Květoslav Eliáš a delší dobu nezvěstný Antonín Zelenka. /A. Zelenka, poslední předseda sekce VŠPS Klubu Lidových Akademiků v Praze a vedoucí lidovecké kandidátky do Spolku Vysoké školy politické a sociální byl v den valné hromady VŠPS držen v politické vazbě zatím co komunističtí studenti obsadili volební místnost. Byl propuštěn těsně před valnou hromadou./

x x x

Z a h r a n i č n í ú s t a v a m y .

Po rozejití se skupiny okolo Skutečnosti (tato zašla po omezení subvencí na onu nemoc osobních sporů, již tak barvitě vytýkala "politikařům z Rady ") zůstal Zahraniční ústav jedinou nestranickou ale krajně levicovou organizací vedenou mladými. Na rozdíl od skupiny kolem Skutečnosti , jež se projevovala skoro výhradně jen účastí na vydávání zmíněné revue, Zahraniční ústav vytvářel od počátku pevnou organizaci, založenou na tajném systému výběrovém s programem, který od roku 1950 vyvolával oprávněné obavy a nedůvěru všech upřímných demokratů.

Dobrou práci v rámci Zahraničního ústavu dělá t.zv. Dokumentační středisko, vedené některými mladými členy, kteří otevřeně kritisují program Z.U. Dokumentační středisko sbírá data o vědeckých pracích a bibliografii a jeho činnost si zasluhuje pozornost . Z.U. se však také pokouší s některými mladými sociálními demokraty o ještě jinou činnost , a to o vytvoření jednotné organizace mládeže v exilu . Jsme kdykoliv ochotni scházet se s mladými z ostatních politických směrů a diskutovat s nimi . Nejsme však nadšeni pro žádnou obdobu Čs.Svazu mládeže v exilu . V první řadě však nejsme ochotni jednat s organizací, která má program odporující demokratickým principům .

Radě svobodného Československa

Poněvadž toto číslo nemohlo být vyexpedováno včas a mezitím skončilo zasedání Zastupitelstva Rady, máme možnost podat informativní zprávu o průběhu a výsledku zasedání.

Zasedání trvalo dva dny a sjelo se k němu 69 členů zastupitelstva. Po úvodním pokusu vyřadit býv. předsednictvo (dr. Osuský, dr. Procházka a Majer) z vedení schůze (návrh býv. poslance Ševčíka), který byl po živé debatě nakonec odmítnut proti dvěma hlasům, zastupitelstvo věnovalo se úsilí vyřešit nesváry a nejednotu ve vedení Rady. S potěšením nutno konstatovat, že zastupitelstvo dalo nepokrytě najevo své znechucení nad malichernými spory ve vedení exilu a projevilo jasnou vůli věci dát do pořádku. Tento tón převládal ve všech politických skupinách a též mezi osobnostmi nepolitickými. Bylo podáno několik návrhů jakou metodu volit k dosažení jednoty. Zastupitelstvo pověřilo vedoucí představitele šesti politických stran, aby během neděle do 11 hodin dopolední projednali podané návrhy a podali zastupitelstvu zprávu pozitivní či negativní. O tom, s jakou rozhodností jednalo zastupitelstvo, svědčí okolnost, že když jednatele v 11,05 nepřicházeli s návrhem, zastupitelstvo rozhodlo upozornit je, že mají ještě 10 minut k podání zprávy a nestane-li se tak, že zastupitelstvo učiní potřebné rozhodnutí, což mohlo znamenat určení jiných jednatelů (negociační sbor představovali: Černý, Lettrich, Dieška, Majer, Procházka, Ripka). Jednatelé se vrátili s tím, že se dohodli na 4 bodech a že jen poslední bod, t.j. účast nepolitických osobností v novém negociačním sboru nebyla vyřešena, poněvadž zastupitelstvo dalo konečnou lhůtu, v níž nestačili jednatelé věc dohodnouti. V případě, že by zastupitelstvo ponechalo jednatelům snad ještě 5 minut, že by jistě i v tomto bodě doslo k dohodě. Zastupitelstvo nato dalo ještě půl hodiny k projednání posledního bodu. Po půl hodině se jednatelé vrátili a oznámili úplnou dohodu, která byla potleskem jednomyslně schválena.

Dohoda zní takto:

1. Jednatelé doporučují, aby zastupitelstvo odročilo své dnešní zasedání na 27. listopad 1954; 2. Jednatelé navrhuji, aby zastupitelstvo vzalo na vědomí dohodu představitelů šesti politických stran, které r. 1949 utvořily Radu, že do 27. listopadu budou jednatelé (představitelé oněch šesti stran) pokračovat v rokování, aby vyřešili všechny sporné otázky Rady svobodného Československa a vedení čsl. exilu, a podali 27. listopadu zastupitelstvu zprávu. Při svých jednáních budou jednatelé přihlížet ke všem návrhům zde podaným i k debatě, jež zde probíhala. 4. Do 27. listopadu se budou jednatelé dohodovat o všech důležitých politických otázkách a zájmech čsl. exilu. Administrativu Rady bude v této době obstarávat úřad pod vedením sboru jednatelů. 5. Jednatelé se dohodli, aby sbor jednatelů byl doplněn o členy zastupitelstva dr. Štefana Osuského a dr. Jána Papánka.

To znamená, že dne 27. listopadu bude předložena zastupitelstvu buď dohoda, nebo, což je nyní méně pravděpodobné, nedohoda. V každém případě je však možno čekat, že zastupitelstvo bude mít poslední a rozhodné slovo. Vcelku možno říci, že zastupitelstvo ukázalo velkou rozhodnost a že politické skupiny se nedaly spoutat názory svých vedoucích činitelů v Radě. Rozhodujícím motivem naprosté převahy všech členů byla touha po dohodě, což u některých politických skupin vyvolávalo potíže a vedlo k vnitřní nejednotnosti. Tato nejednotnost politických skupin však pomohla překonat nejednotnost politických vůdců. Zastupitelstvo si vydobylo žádoucí autoritu.

Členové zastupitelstva, representanti čs. strany lidové (křesťanské demokracie): dr. Š. Benda, dr. B. Bunža, J. Chomutovský, Fr. Desenský, dr. A. Klímek, J. Podle-
na, dr. A. Procházka, J. Renner a dr. A. Rozehnal -představovali v zastupitelstvu

nejjednodušší skupinu. Členové skupiny, kteří se zúčastnili diskuse, postavili se s rozhodností za klidný a důstojný průběh jednání proti nevhodnému návrhu Ševčíkovu a za kompromisní návrh vedoucí k sjednocení vedení. Pevný a nezávislý postoj reprezentantů našeho hnutí pomohlo podstatně k dohodě. To je nejen naše přesvědčení, ale i názor jiných v zastupitelstvu. To byla a bude vždy naše politika v exilu.

50 let kněžství Msgr. Oldřicha Zlámala

Vzácný československý vlastenec, přední postava krajaňské Ameriky, vzorný a všemi vážený kněz Msgr. Oldřich Zlámal, oslavil v těchto dnech 50 let svého kněžství. Mohutné a dojemné vzpomínkové slavnosti v Clevelandu dosvědčovaly velkou lásku a úctu, již se jubilant těší. Msgr. Zlámal, jak napsal clevelandský Nový Svět, je jedním z nejagilnějších sociálních pracovníků, kteří se objevili v českých kruzích amerických v tomto půl století. Ale nejen to, on je také jedním z nejvěrnějších a nejdůslednějších československých vlastenců žijících mimo rodnou zem. Jeho vlastenectví harmonicky skloubeno s jeho láskou k nové americké vlasti bylo velkou posilou čsl. boji za svobodu a je jí i nyní. Prof. dr. Procházka, který byl slavnostním řečníkem na jubilanových oslavách v Clevelandě, napsal o něm do Nového Světa:

"... Vím o Msgru. Zlámalovi, že po odchodu do Ameriky se často vracel k nám do Čech a na svou rodnou Moravu. Přijel k nám krátce po první světové válce, aby nám poradil, jak máme budovat svou mladou republiku. Vzpomínám si, jak nadšeně ho přivítala Olomouc, město československé křesťanské demokracie, vedené tehdy Msgr. Janem Šrámkem, dr. Mořicem Hrubanem a nezapomenutelným olomouckým arcibiskupem Cyrilem Stojanem.

Tentýž účel jako tehdejší návštěva měl zájezd našeho jubilanta do republiky v roce 1946. Přijel opět poradit, povzbudit i pomáhat skutkem. Přijel ve funkci vicepresidenta americké pomocné akce Československu. Když se s námi loučil na lidové schůzi ve dvoraně Národního domu vinohradského, mluvil obsírně o nemecké otázce, o nebezpečí nemeckého revanchismu, dále o potřebě jednoty a svornosti Čechů a Slováků, o vnitřním vybudování státu a na prvním místě o volbách. Žádal, aby tyto volby byly provedeny slušně a hlavně demokraticky. Posluchačům bylo jasno, jakého nebezpečí se řečník obává z vnitřních poměrů československé demokracie.

Msgr. Zlámal věděl a veřejně hlásal, že boj za pravdu a spravedlnost, byť i obtížný, nelze nakonec prohrát. Tak věříme i my, českoslovenští exulanti, v tomto roce 1954, jenž nám přinesl řadu zklamání. Naši silou je, že to, oč usilujeme, je rozumné a spravedlivé. Ze stejného přesvědčení čerpal svou sílu i náš jubilant.

My, jeho přátelé, mu gratulujeme k jeho bohatému životnímu dílu. Naplnil je službou pravdě a dobru. Přejeme mu k jeho vzácnému jubileu padesáti let kněžského úřadu mnohá další léta úspěšné práce a všeho Božího požehnání."

Dr. Procházka psal a mluvil také za nás všechny, kterým Msgr. Zlámala láska k národu a republice, oddaná loyaltita k Americe a věrnost křesťanským a demokratickým principům jsou jasným příkladem a velkým příkazem.